

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА ТА ЕКОНОМІКИ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ І МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ
ВІДНОСИН

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти

на тему : «Вплив воєнних дій в Україні на європейські підприємства»

Виконав:

здобувач 2 курсу спеціальності

292 «Міжнародні економічні відносини»

Безсмертний В.С.

Керівник: Райчева Л.І., к.е.н., доцент

Одеса – 2022

АНОТАЦІЯ

Безсмертний В.С. Вплив воєнних дій в Україні на європейські підприємства.

Кваліфікаційна робота на здобуття вищої освіти за другим (магістерським) рівнем зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини», Міжнародний гуманітарний університет, м. Одеса, 2022 р.

Актуальність дослідження. Російське вторгнення в Україну стало причиною глобальних змін у всьому світі. Війна в Україні є третім асиметричним потрясінням, яке вразило Європейський Союз за останні 20 років, після фінансово-економічної кризи 2008 року та коронакризи. У зв'язку з воєнними діями в Україні виникли серйозні проблеми у стабільному енергетичному забезпеченні промислових підприємств Європейського Союзу, порушено логістичні схеми постачання енергоресурсів до Європи, сталося різке підвищення вартості енергоресурсів. Енергетична залежність Європейського Союзу від російського палива, проблеми з логістикою, та як наслідок, зростання цін на енергоносії, це все не могло не вплинути на бізнес європейських компаній.

Мета дослідження: виявлення основних факторів впливу воєнних дій в Україні на роботу промислових підприємств Європейського Союзу та розробити пропозиції щодо стабілізації забезпечення енергосистеми промисловості.

Завдання:

- висвітлити становище, в якому опинилися підприємства України в результаті агресії Росії;
- з'ясувати ситуацію, в якій опинилася Європа після нападу на Україну;
- окреслити дії великих компаній, що працювали в Росії;
- проаналізувати вплив війни в Україні на діяльність європейських компаній;

- провести оцінку економічних ефектів війни в Україні;
- дослідити основні фактори впливу на прибуток промислових підприємств Європи;
- встановити напрямки заходів для стабілізації економіки Європейського Союзу та роль України в цьому.

Об'єкт: вплив війни в Україні на Європу та європейські підприємства.

Предмет: шляхи вирішення проблем підприємств Європейського Союзу, що обумовлені воєнними діями в Україні.

Через війну Росії в Україні багато європейських компаній стикаються з такими проблемами, як відсутність ринків збуту, відсутність поставок, вищі витрати на підготовчу роботу та сировину/енергію, обмежена виробнича діяльність у кризовому регіоні та втрата працівників.

Для аналізу взято найбільші європейські компанії у своєму сегменті – Nestlé (Швейцарія), H&M Group (Швеція), Henkel (Німеччина), Bayer (Німеччина), Volkswagen (Німеччина). Компанії були змушені піти з ринків Росії та Білорусії, також тимчасово залишити Україну, в якій ведуться бойові дії. Це негативно вплинуло на об'єм продажу компаній та змусило управлінський персонал шукати інші ринки збуту. Проте завдяки успішному управлінню, маркетингу, запуску нових товарів, придбанню нових брендів доходи великих компаній Європейського Союзу продовжують зростати.

Для мінімізації кризових явищ на промислових підприємствах Європейського Союзу необхідно провести низку економічних, політичних, організаційних та соціальних заходів:

1. Перегляд та запуск нових логістичних схем постачання енергоресурсів до Європейського Союзу.
2. Розширення Європейського Союзу за рахунок входження держав-кандидатів: України, Грузії, Молдови, Туреччини, Албанії, Північної Македонії, Сербії, Чорногорії.

3. Скорочення енергоємності виробництва. Зміна технологічних меж виробництва. Переведення важкого та ливарного виробництва на нові види технологій, заміна важких чорних металів на сучасні полегшені матеріали.

4. Зміна графіків роботи виробництва з переведенням у I та III зміни, зробивши вечірні та ранкові перерви для вивільнення цього часу для побутового споживання населення.

Вжиття таких заходів дасть можливість вирішити питання забезпечення галузей промисловості та виробництва енергетичними ресурсами, розширити ринки збуту, провести реорганізацію енергоємних виробництв, зняти соціальну напруженість населення та забезпечити зростання економіки Європейського Союзу.

Ключові слова: Європейський Союз, війна, військові дії в Україні, логістика, енергоресурси, газ, європейські підприємства.

Рік написання кваліфікаційної роботи – 2022.

Рік захисту кваліфікаційної роботи – 2022.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	11
РОЗДІЛ 1 ВІЙСЬКОВА АГРЕСІЯ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ	14
1.1. Українські підприємства під час війни	14
1.2. Вплив війни в Україні на Європу.....	23
РОЗДІЛ 2 РЕАКЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КОМПАНІЙ НА ВІЙНУ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ	36
2.1. Вихід великих компаній з ринку Росії	36
2.2. Вплив Російської агресії на діяльність європейських компаній.....	40
2.2.1. Nestle.....	40
2.2.2. Henkel.....	42
2.2.3. Bayer AG.....	46
2.2.4. H&M.....	49
2.2.5. Volkswagen Group.....	51
2.3. Основні фактори впливу на прибуток промислових підприємств Європи	53
РОЗДІЛ 3 РОЛЬ УКРАЇНИ У СТАБІЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	62
3.1. Економічні ефекти війни в Україні.....	62
3.2. Україна – кандидат на вступ до Європейського Союзу.....	67
3.3. Заходи щодо стабілізації економіки Європейського Союзу.....	70
ВИСНОВКИ	74
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	79

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. АНАЛІТИЧНА ЧАСТИНА проекту Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2027 року, URL: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2020/05/analitika.pdf> (дата звернення 15.11.2022р)
2. Буковський А. Європейський зелений курс” та залізниця: як зробити ринок вантажних перевезень України більш “зеленим”. URL: <https://brdo.com.ua/analytics/21368/> (дата звернення 10.11.2022р)
3. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://www.rada.gov.ua/print/225076.html> (дата звернення 11.10.2022р)
4. Военна логістика: проблеми українського експорту залишаються невирішеними. URL: <https://gmk.center/ua/posts/voennaya-logistika-problemy-ukrainskogo-eksporta-ostajutsya-nereshennymi-2/> (дата звернення 11.11.2022р)
5. Діденко С. Війна росії проти України: економічні наслідки для ЄС. URL: <https://ua.news.ua/money/vojna-rossyu-protyv-ukraynu-ekonomycheskye-posledstvyua-dlya-es> (дата звернення 25.11.2022р)
6. Дослідження ринків. URL: <https://pro-consulting.ua/ua/issledovanie-rynka/analiz-rynka-gruzovyh-perevozok-zheleznodorozhnyj-i-avtomobilnyj-transport-ukrainy-2021-1-pol-2022-goda> (дата звернення 01.11.2022р)
7. За пів року український експорт товарів впав на 24% – Держстат. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/08/15/690444/> (дата звернення 25.11.2022р)
8. Ісаченко О. Зберегти та забезпечити: як змінилася логістика в Україні під час війни. URL: <https://mind.ua/openmind/20241674-zberegiti-ta-zabezpechiti-yak-zminilasya-logistika-v-ukrayini-pid-chas-vijni> (дата звернення 10.11.2022р)
9. Как война в Украине меняет мировую логистику. URL: <https://www.epravda.com.ua/rus/columns/2022/06/24/688538/> (дата звернення 22.10.2022р)

10. Как война в Украине трансформирует европейскую логистику и влияет на цены. URL: <https://wellpack.org/ru/kak-vojna-v-ukraine-transformiruet-evropejskuuyu-logistiku-i-vliyaet-na-tseny/> (дата звернення 10.11.2022р)
11. Квартальная прибыль Н&М увеличилась на треть, превысив прогноз. URL: <http://www.finmarket.ru/database/news/5750323> (дата звернення 10.11.2022р)
12. Лиса С.С. Ринок логістичних послуг в Україні: динаміка, структура перспективи. URL : [http://tr.knteu.kiev.ua/files/2017/24\(tom2\)/6.pdf](http://tr.knteu.kiev.ua/files/2017/24(tom2)/6.pdf) (дата звернення: 04.10.2022).
13. Логистика во время войны: как украинскому бизнесу организовать транспортные потоки. URL: https://www.ukrinform.com/rubric-other_news/3566479-logistika-vo-vrema-vojny-kak-ukrainskomu-biznesu-organizovat-transportnye-potoki.html (дата звернення 11.11.2022р)
14. Логістика на війні: зміни в організації доставки товарів очима девелопера, 3PL оператора та ритейлера. URL: <https://rau.ua/novyni/logistika-alterra-fm-logistic-arg/> (дата звернення 22.11.2022р)
15. Мингазов С. МЭА спрогнозировало рекордное за 50 лет падение потребления газа в Европе в 2022 году. URL: <https://www.forbes.com/finansy/478789-mea-sprognozirovalo-rekordnoe-za-50-let-padenie-potreblenia-gaza-v-evrope-v-2022-godu> (дата звернення 01.11.2022р)
16. Модернізація залізничної інфраструктури як чинник підтримки національної економіки в умовах війни на виснаження. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/ekonomika/modernizatsiya-zaliznychnoyi-infrastruktury-yak-chynnyk-pidtrymku> (дата звернення 11.11.2022р)
17. Пилипенко Я. Вихід міжнародних бізнесів з російського ринку: чи є прогрес? URL: <https://voxukraine.org/vyhid-mizhnarodnyh-biznesiv-z-rosijskogo-rynku-chy-ye-progres/> (дата звернення 11.11.2022р)
18. Постачання електроенергії з України до Євросоюзу подвоїться. Чому це вигідно і ЄС, і українським компаніям – розбір The Atlantic Council. URL: <https://forbes.ua/inside/postachannya-elektroenergii-z-ukraini-do-evrosoyuzu->

27. Ціни на електроенергію в ЄС істотно впали в жовтні 2022 року. URL: <https://gmk.center/ua/news/cini-na-elektroenergiju-v-ies-istotno-vpali-v-zhovtni-2022-roku/> (дата звернення 21.11.2022р)
28. Чистая прибыль Н&М резко снизилась в III финквартале. URL: <https://www.retail.com/news/chistaya-pribyl-h-m-rezko-snizilas-v-iii-finkvartale-29-sentyabrya-2022-221010/> (дата звернення 25.11.2022р)
29. Н&М збирається розпродати запаси перед тим, як покинути Росію. URL: <https://www.bbc.com/news/business-62203816> (дата звернення 22.11.2022р)
30. Н&М вирішує піти з російського ринку через конфлікт в Україні. URL: <https://www.retail-insight-network.com/news/hm-russia-exit-ukraine/> (дата звернення 22.11.2022р)
31. Bayer. Фінансовий звіт Bayer за півріччя 2022. Пер. з німецької. URL: <https://www.bayer.com/sites/default/files/2022-08/bayer-halbjahresfinanzbericht-q2-2022.pdf> (дата звернення: 12.11.2022).
32. Bayer Statement on Ukraine. URL: <https://www.bayer.com/en/ukraine> (дата звернення 01.11.2022р)
33. Bayer threatens to halt crop supplies to Russia over Ukraine invasion. URL: https://nam.kiev.ua/apre/n_01_5-6/Gytkevih.htm (дата звернення 01.11.2022р)
34. Impact of Russia's invasion of Ukraine on the markets: EU response. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-response-ukraine-invasion/impact-of-russia-s-invasion-of-ukraine-on-the-markets-eu-response/> (дата звернення 11.10.2022р)
35. International Monetary Fund. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/weo-database/2022/April/weo-report?a=1&c=998,&s=NGDPD,PPPGDP,NGDPRPPPPC,PPPPC,&sy=2021&ey=2027&ssm=0&scsm=1&sc=0&ssd=1&ssc=0&sic=0&sort=country&ds=.&br=1> (дата звернення: 25.11.2022).
36. Н&М. Шестимісячний звіт Н&М Group 2022. Пер. з англійської. URL: <https://hmgroup.com/wp-content/uploads/2022/07/H-M-Hennes-Mauritz-Six-month-report-2022.pdf> (дата звернення: 12.11.2022).

37. Henkel. Фінансовий звіт Henkel за півріччя 2022. Пер. з німецької. URL: <https://www.henkel.de/resource/blob/1730412/e84496fa40cafb1c21a897cf1434da34/data/2022-halbjahresfinanzbericht.pdf> (дата звернення: 12.11.2022).
38. Henkel significantly increases sales, drives strategic agenda and raises sales guidance for 2022. URL: <https://www.henkel-northamerica.com/press/press-releases-and-kits/2022-15-08-henkel-significantly-increases-sales-drives-strategic-agenda-and-raises-sales-guidance-for-2022-1736628> (дата звернення 11.10.2022р)
39. Nestle Cautious on 2022 Targets, Given Rising Costs. URL: <https://www.industryweek.com/leadership/companies-executives/article/21233854/nestle-cautious-on-2022-targets-given-rising-costs> (дата звернення 11.10.2022р)
40. Nestlé. Піврічний звіт Nestlé Group 2022. Пер. з німецької. URL: <https://www.nestle.de/sites/g/files/pydnoa391/files/2022-07/Halbjahresbericht%202022.pdf> (дата звернення: 12.11.2022).
41. Volkswagen Group HALBJAHRES- FINANZBERICHT. URL: https://www.volkswagenag.com/de/InvestorRelations/news-and-publications/Interim_Reports.html (дата звернення 22.10.2022р)
42. Volkswagen. Фінансовий звіт Volkswagen Konzern за півріччя 2022. Пер. з німецької. URL: https://www.volkswagenag.com/presence/investorrelation/publications/interim-reports/2022/HY_2022_d.pdf (дата звернення: 12.11.2022).
43. «Sponsor von Putins Krieg»: Nestlé gerät zwischen die Fronten im Ukraine-Konflikt. URL: <https://www.nzz.ch/wirtschaft/sponsor-von-putins-krieg-nestle-geraet-zwischen-die-fronten-im-ukraine-konflikt-ld.1675285?reduced=true> (дата звернення: 12.11.2022).
44. Nestlé und Russland: Drama in drei Akten. URL: <https://www.handelszeitung.ch/news/nestle-ukraine-und-russland-drama-in-drei-akten-364890> (дата звернення: 12.11.2022).
45. Bayer stoppt „nicht-essenzielle“ Geschäfte in Russland und Belarus. URL:

- <https://www.handelsblatt.com/unternehmen/industrie/ukraine-krieg-bayer-stoppt-nicht-essenzielle-geschaeft-in-russland-und-belarus/28162570.html> (дата звернення: 12.11.2022).
46. Bayer stellt Jahresbilanz vor - Krieg in der Ukraine bereitet Sorgen. URL: <https://www.onvista.de/news/bayer-stellt-jahresbilanz-vor-krieg-in-der-ukraine-bereitet-sorgen-522867851> (дата звернення: 12.11.2022).
47. Modekette H&M zieht sich aus Russland zurück. URL: <https://www.manager-magazin.de/unternehmen/handel/h-und-m-modekette-zieht-sich-vollstaendig-aus-russland-zurueck-190-millionen-euro-verlust-a-1c6f6b8a-4981-46d8-a600-b60dd0ed810b> (дата звернення: 12.11.2022).
48. Krieg in der Ukraine Moderiese H&M zieht Schlussstrich – weitreichende Folgen. URL: <https://www.express.de/ratgeber/verbraucher/krieg-in-der-ukraine-moderiese-h-m-zieht-schlussstrich-89405?cb=1671625856672> (дата звернення: 12.11.2022).
49. Erholung stockt: H&M spürt Ukraine-Krieg. URL: <https://de.fashionnetwork.com/news/Erholung-stockt-h-m-spurt-ukraine-krieg,1392808.html> (дата звернення: 12.11.2022).
50. Henkel hält an Russland-Geschäft fest. URL: <https://www.tagesschau.de/wirtschaft/unternehmen/henkel-haelt-am-russlandgeschaeft-fest-101.html> (дата звернення: 12.11.2022).
51. Audi-Produktionsstopp für acht Baureihen. URL: <https://www.auto-motor-und-sport.de/verkehr/produktionsstopps-ukraine-krieg-deutsche-autobauer/> (дата звернення: 12.11.2022).
52. Ukraine-Krieg: Volkswagen setzt Russland-Geschäft aus. URL: https://www.ndr.de/nachrichten/niedersachsen/braunschweig_harz_goettingen/Ukraine-Krieg-Volkswagen-setzt-Russland-Geschaeft-aus,vwrussland100.html (дата звернення: 12.11.2022).

